

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT nr 283/1999/EG

av den 25 januari 1999

om inrättande av en allmän ram för gemenskapens verksamheter till förmån för konsumenterna

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 129 a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽²⁾,

i enlighet med det förfarande som anges i artikel 189 b i fördraget⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Gemenskapens insatser bidrar till att uppnå en hög nivå när det gäller konsumentskydd och bidrar därför också till att främja ekonomisk och social sammanhållning inom gemenskapen och till att stärka konsumenternas förtroende, vilket är en grundförutsättning för att den inre marknaden skall fungera på ett smidigt sätt.
- (2) Dessa mål kan inte uppnås på ett effektivt sätt utan samarbete med och medverkan av alla de institutioner och parter som berörs.
- (3) Gemenskapen är särskilt angelägen om att förstärka sina insatser till förmån för konsumenterna och deras hälsa för att konsumenterna skall kunna bli en drivande och nyskapande kraft.
- (4) I uttalandet om livsmedelssäkerhet från Europeiska rådet vid dess sammanträde i Luxemburg den 12–13 december 1997 anges det att allt måste göras för att återupprätta allmänhetens förtroende, vilket allvarligt rubbades av BSE-krisen. För att detta mål skall kunna uppnås behövs verksamheter som äger rum inom en allmän ram.

(5) För att åstadkomma största möjliga effektivitet under hela den period som avses behöver gemenskapen planera vilka insatser som krävs genom att samla dem inom en allmän ram som anger vilka verksamheter och vilka verksamhetsområden som skall prioriteras.

(6) Denna allmänna ram har framför allt till syfte att samordna de initiativ som genomförs till förmån för konsumenterna för att de skall få så stor effekt som möjligt för konsumenterna.

(7) Denna allmänna ram bör innehålla bestämmelser både om initiativ som tas av gemenskapen, i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen, och om insatser för att stödja organisationer och organ som arbetar för att försvara konsumenternas intressen på gemenskapsnivå eller på nationell nivå.

(8) De initiativ som tas av gemenskapen och de insatser som görs för att stödja övriga privata eller offentliga initiativ bör komplettera varandra och ingå i en övergripande strategi. Det är nödvändigt att stärka de organ och organisationer som är verksamma på konsumentskyddets område så att de kan vara en mer drivande kraft när det gäller att göra konsumenterna medvetna om gemenskapens prioriteringar.

(9) Även inom gemenskapens övriga politikområden finns ett ansvar för integreringen av konsumenternas intressen och de bör också bidra ekonomiskt till genomförandet av politiken på konsumentskyddets område.

(10) Genomförandet av denna allmänna ram bör göra det möjligt att på ett bättre sätt beakta konsumenternas intressen i gemenskapens övriga relevanta politik och säkerställa att konsumenternas delaktighet i standardiseringsprocessen utvecklas.

⁽¹⁾ EGT C 108, 7.4.1998, s. 43 och EGT C 390, 15.12.1998, s. 22.

⁽²⁾ EGT C 235, 27.7.1998, s. 72.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 8 oktober 1998 (EGT C 328, 26.10.1998, s. 166), rådets gemensamma ståndpunkt av den 20 november 1998 (EGT C 404, 23.12.1998, s. 8) och Europaparlamentets beslut av den 15 december 1998 (ännu ej offentliggjort i EGT). Rådets beslut av den 21 december 1998.

- (11) Ett harmoniserat förhållningssätt till frågor som hänger samman med konsumentskydd och konsumenternas hälsa är nödvändig. Denna allmänna ram skall tillhandahålla nödvändigt ekonomiskt stöd för att säkerställa att oberoende vetenskaplig rådgivning av hög kvalitet, globalt erkända metoder för riskbedömning och effektiva metoder för kontroll och inspektion tillhandahålls. Gemenskapen har också tillgång till den sakkunskap som finns vid det gemensamma forskningscentret.
- (12) Denna allmänna ram är öppen för deltagande av de associerade länderna i Central- och Östeuropa i enlighet med de relevanta Europavtalen eller deras tilläggsprotokoll, och även för Cypern i enlighet med förfaranden som skall överenskommas, samt för EFTA/EES-länderna under förutsättning att ytterligare medel anslås i enlighet med bestämmelserna i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
- (13) Insatserna inom denna allmänna ram bör också bidra till att främja konsumenternas intressen på internationell nivå.
- (14) Det är nödvändigt att utvärdera tidigare prestationer och att upprätta ett policyprogram med prioriteringar för att genomföra denna allmänna ram i syfte att bidra till att åstadkomma största möjliga effektivitet under hela den period som avses. En handlingsplan bör ingå.
- (15) Det är nödvändigt att se till att konsumenternas intressen företräds på gemenskapsnivå och att ge ett betydande stöd till de europeiska organisationer och organ som på ett effektivt och aktivt sätt företräder konsumenternas intressen.
- (16) Det är nödvändigt att samtidigt stödja organisationer och organ som är verksamma på nationell eller regional nivå genom att uppmuntra dem att delta i samordnade insatser inom de prioriterade områdena.
- (17) Som en följd av en kontinuerlig strävan efter största möjliga öppenhet och effektivitet när det gäller användningen av de medel som gemenskapen anslår är det därför nödvändigt att ange formerna för det ekonomiska stöd som gemenskapen beviljar de organisationer och organ som företräder konsumentintressena.
- (18) Den 20 december 1994 enades Europaparlamentet, rådet och kommissionen om ett modus vivendi avseende genomförandeåtgärder för de rättsakter som antas enligt förfarandet i artikel 189 b i fördraget⁽¹⁾.
- (19) Det är nödvändigt att bestämma urvalskriterier för beviljande av ekonomiskt stöd.

- (20) Det är nödvändigt att fastställa effektiva metoder för utvärdering och övervakning och att meddela föreskrifter om lämplig information till berörda målgrupper.
- (21) Genomförandet av de verksamheter som har fastställts inom denna allmänna ram bör utvärderas mot bakgrund av de erfarenheter som görs under de tre första åren.
- (22) I detta beslut fastställs för hela den planerade giltighetstiden en finansieringsram som, i enlighet med punkt 1 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens förklaring av den 6 mars 1995⁽²⁾, skall vara den särskilda referensen för den budgetansvariga myndigheten under det årliga budgetförslaget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Allmänna mål och förhållningssätt

Artikel 1

1. I detta beslut fastställs en allmän verksamhetsram på gemenskapsnivå för att främja konsumenternas intressen och ge dem en hög skyddsnivå.
2. Denna allmänna verksamhetsram skall bestå av insatser som syftar till att bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen och till att främja konsumenternas rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att skydda sina intressen.
3. Denna allmänna verksamhetsram antas härmed för tiden från och med den 1 januari 1999 till och med den 31 december 2003.
4. Finansieringsramen för genomförandet av denna allmänna ram för perioden 1999–2003 fastställs härmed till 112,5 miljoner euro⁽³⁾.
5. De årliga anslagen skall godkännas av budgetmyndigheten inom ramen för budgetplanen.

Artikel 2

De verksamheter som skall genomföras för att understödja och komplettera medlemsstaternas politik skall bestå av följande:

- a) Insatser som genomförs av kommissionen.
- b) Insatser för att ge ekonomiskt stöd till europeiska konsumentorganisationers verksamhet, enligt de villkor som anges i artikel 5.

⁽²⁾ EGT C 102, 4.4.1996, s. 4.

⁽³⁾ ANM.: Detta belopp innefattar inte de anslag som har öronmärkts för finansiering av EHLASS, nämligen sammanlagt 7,5 miljoner euro.

⁽¹⁾ EGT C 102, 4.4.1996, s. 1.

- c) Insatser för att ge ekonomiskt stöd till särskilda projekt för att främja konsumenternas intresse i medlemsstaterna, vilka läggs fram enligt de villkor som anges i artikel 6, särskilt av konsumentorganisationer och lämpliga oberoende offentliga organ.

Artikel 3

Kommissionen skall se till att gemenskapens verksamheter och projekt inom denna allmänna ram överensstämmer med och kompletterar övriga gemenskapsprogram och gemenskapsinitiativ, såsom exempelvis de treåriga åtgärdsprogrammen, samt i enlighet med sin handlingsplan för 1999–2001 fastställa de prioriteringar som skall gälla i fråga om de verksamheter som förtecknas i bilagan.

Artikel 4

De insatser som avses i artikel 2 skall särskilt avse följande specifika områden:

- Konsumenternas hälsa och säkerhet när det gäller varor och tjänster.
- Skydd av konsumenternas ekonomiska och rättsliga intressen när det gäller varor och tjänster, inbegripet möjligheter till tvistlösning, med beaktande av horisontella aspekter.
- Utbildning och information till konsumenterna om deras skydd och rättigheter.
- Främjande och representation av konsumenternas intressen.

I bilagan finns en förteckning över verksamheter område för område.

KAPITEL II

Genomförandebestämmelser

Artikel 5

- Det ekonomiska stöd som avses i artikel 2 b får beviljas europeiska konsumentorganisationer som
 - är icke-statliga organisationer som drivs utan vinstsyfte och vars huvudsyfte är att främja och skydda konsumenternas intressen och hälsa, och
 - har fått i uppdrag att företräda konsumenternas intressen på europeisk nivå av nationella organisationer i åtminstone hälften av gemenskapens medlemsstater som enligt nationella regler eller nationell praxis är representativa för konsumenterna och som är verksamma på nationell eller regional nivå.
- Det ekonomiska stöd som avses i artikel 2 b får beviljas för att stödja de verksamheter inom europeiska konsumentorganisationer som planeras i deras årliga verksamhetsprogram, under förutsättning att verksamheterna

har samband med ett eller flera av de områden som anges i artikel 4.

- Villkoren för beviljande av ekonomiskt stöd anges i artiklarna 7, 8 och 10.

Det ekonomiska stödet får vidare i princip inte överstiga 50 % av de utgifter som uppkommer i samband med genomförandet av de stödberättigade verksamheterna. Administrativa kostnader som har samband med de stödberättigade verksamheterna skall beaktas i den mån de överensstämmer med artikel 6.3.

Artikel 6

- Det ekonomiska stöd som avses i artikel 2 c får beviljas varje fysisk eller juridisk person eller sammanslutning av fysiska personer som agerar oberoende av industri och handel och som har det faktiska ansvaret för genomförandet av projekten, om det huvudsakliga syftet med dessa projekt är att främja och skydda konsumenternas intressen och hälsa.

- Det ekonomiska stöd som avses i artikel 2 c skall beviljas på grundval av en beskrivning av projektet, om det har samband med ett eller flera av de områden som anges i artikel 4.

Vid bedömning av organisationens intäkter och kostnader får oavlönat arbete eller gåvor in natura som dokumenterats på vederbörligt sätt beaktas upp till 20 % av samtliga stödberättigade kostnader.

- Villkoren för beviljande av ekonomiskt stöd anges i artiklarna 7, 8 och 10.

Det ekonomiska stödet får vidare i princip inte överstiga 50 % av de utgifter som uppkommer i samband med genomförandet av projektet eller projekten, exklusive alla driftkostnader, utom då dessa har ett direkt samband med det föreslagna projektet.

Artikel 7

Det ekonomiska stöd som avses i artiklarna 2 b och 2 c skall beviljas för insatser som väljs ut framför allt på grundval av följande kriterier, om det är lämpligt med beaktande av olikheter mellan konsumentorganisationerna i medlemsstaterna, för att säkerställa en adekvat balans mellan konsumenternas intressen inom gemenskapen:

- En tillfredsställande kostnadseffektivitet.
- Ett mervärde som säkerställer en hög och enhetlig representation av konsumentintressen.
- En bestående multiplikatoreffekt på nationell eller europeisk nivå.
- Ett effektivt och balanserat samarbete mellan de olika parterna när det gäller planering och genomförande av verksamheterna samt det ekonomiska deltagandet.

- Utveckling av ett gränsöverskridande och varaktigt samarbete, särskilt genom utbyte av erfarenheter för att öka medvetenheten hos konsumenter och ekonomiska aktörer och genom gemensam användning av resultaten.
- En så bred spridning som möjligt av resultaten av de verksamheter och de projekt som stöds.
- Förmåga att analysera de situationer som skall omfattas samt de medel som öronmärks för att utvärdera verksamheterna och projekten och dessas ändamålsenlighet med avseende på bästa praxis.

KAPITEL III

Förfaranden, utvärdering och övervakning

Artikel 8

1. I fråga om de insatser som avses i artikel 2 b och 2 c skall kommissionen varje år vid en tidpunkt — om möjligt före den 30 september — som den på lämpligt sätt skall meddela alla berörda parter och medlemsstater, i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* offentliggöra ett meddelande som beskriver de områden för vilka medel skall anslås och som innehåller uppgift om urvals- och finansieringskriterierna och förfarandena för ansökan och godkännande.
2. Efter att ha granskat förslagen skall kommissionen inom fem månader från det offentliggörande som avses i punkt 1, välja ut de verksamheter och projekt som avses i kapitel II och som skall beviljas ekonomiskt stöd. Som en följd av detta kommissionsbeslut skall med de stödmottagare som ansvarar för genomförandet ingås ett avtal som reglerar parternas rättigheter och skyldigheter.
3. Gemenskapsstödet skall avse de insatser som skall genomföras under det år som det ekonomiska stödet avser eller följande år.
4. En förteckning över stödmottagare och de insatser som finansieras inom denna ram, skall varje år offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* med angivande av stödets omfattning.

Artikel 9

1. När kommissionen fastställer urvalskriterierna för de verksamheter och projekt som avses i artikel 2 b och 2 c samt när den väljer ut dessa verksamheter och projekt, skall den biträdas av en rådgivande kommitté. Denna kommitté skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.
2. Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådsnande frågan är, om nödvändigt genom omröstning.

Yttrandet skall protokollföras och dessutom har varje medlemsstat rätt att begära att få sin uppfattning tagen till protokollet.

Kommissionen skall ta största hänsyn till det yttrande som kommittén avgett. Den skall underrätta kommittén om det sätt på vilket dess yttrande har beaktats.

3. Därutöver skall kommissionen i början av varje år till kommittén lämna information om de verksamheter som finansieras enligt artikel 2 a.

Artikel 10

1. Kommissionen skall säkerställa övervakning av och tillsyn över den verksamhet som finansieras av gemenskapen så att den genomförs effektivt. Detta skall ske på grundval av rapporter som upprättas enligt de förfaranden som kommissionen och stödmottagaren enas om; de skall även omfatta stickprovskontroller på plats.
2. Stödmottagaren skall för varje insats lämna en rapport till kommissionen senast tre månader efter det att insatsen slutfördes. Kommissionen skall fastställa rapportens form och innehåll.
3. Mottagare av ekonomiskt stöd skall hålla samtliga utgiftsverifikationer tillgängliga för kommissionen under fem år räknat från den sista utbetalningen med avseende på en insats.

Artikel 11

Kommissionen skall säkerställa att de insatser som finansieras av gemenskapen blir föremål för regelbunden utvärdering. Utvärderingarna kan utföras av kommissionen och/eller av oberoende experter som anlitas för detta ändamål.

Artikel 12

1. Kommissionen får minska, avbryta utbetalningen av eller återkräva det ekonomiska stöd som beviljas för en viss verksamhet om kommissionen upptäcker oegentligheter eller får kännedom om att denna verksamhet utan kommissionens tillstånd påtagligt har förändrats, vilket lett till att den är oförenlig med målen för de överenskomna genomförandebestämmelserna.
2. Om tidsfristerna inte iakttas eller om en verksamhets fortskridande endast motiverar att en del av de beviljade medlen utnyttjas, skall kommissionen begära att stödmottagaren lämna en förklaring inom viss tid. Om stödmottagarens svar inte är tillfredsställande, får kommissionen hålla inne utbetalningen av det återstående ekonomiska stödet samt kräva omedelbar återbetalning av de belopp som redan har betalats ut.
3. Alla oberättigade utbetalningar skall återbetalas till kommissionen. Sådana belopp som inte betalas i rätt tid får påföras dröjsmålsränta. Kommissionen skall besluta om hur denna punkt skall tillämpas.

Artikel 13

1. Kommissionen skall varje år lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av denna allmänna ram.

Denna rapport skall innefatta resultaten av utvärderingen av de insatser, de verksamheter och de projekt som genomförs inom denna ram samt, i förekommande fall, inom andra budgetramar.

2. Kommissionen skall senast den 30 juni 2002 till Europaparlamentet och rådet överlämna en utvärderingsrapport om genomförandet av de tre första årens verksamhet inom denna allmänna ram.

Artikel 14

Detta beslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 25 januari 1999.

*På Europaparlamentets
vägnar*

J. M. GIL-ROBLES

Ordförande

På rådets vägnar

J. FISCHER

Ordförande

*BILAGA***FÖRTECKNING ÖVER VERKSAMHETER OMRÅDE FÖR OMRÅDE****1. Konsumenternas hälsa och säkerhet**

- Insatser för att förbereda och utarbeta yttranden från vetenskapliga kommittéer.
- Sakkunskap och inspektioner avseende kontroller inom livsmedels-, veterinär- och växtskyddssektorerna.
- Teknisk sakkunskap för att, i förebyggande syfte, bedöma riskerna med produkter, särskilt livsmedel.
- Bästa möjliga användning av vetenskapliga och tekniska inslag i konsumentskyddsinsatser, särskilt med hjälp av den sakkunskap som finns vid det gemensamma forskningscentret.
- Insatser som är hänförliga till konsumentprodukter och tjänster vilka utgör en fara för konsumenterna.
- Spridning av information om farliga produkter och tjänster samt om möjliga risker.

2. Skydd av konsumenternas ekonomiska och rättsliga intressen när det gäller varor och tjänster, inbegripet möjligheter till tvistlösning, med beaktande av horisontella aspekter

- Insatser för att förbättra samarbetet mellan de organ som deltar i tillsyn av marknaden.
- Insatser för att säkerställa att konsumenternas rättigheter respekteras när det gäller tillhandahållande av varor och tjänster, inklusive mekanismer för förbättrat avgörande av tvister på konsumentområdet, framför allt genom pilotprojekt och inrättande av databaser.
- Insatser för säkerställa lika villkor i fråga om konsumenttransaktioner, med beaktande av betydelsen av ny teknik och utvecklingen av finansiella tjänster samt eurons betydelse för konsumenten.
- Insatser för att övervaka miljöargument vid märkning av varor, förpackningar, allmänt i fråga om annonsering och andra slag av marknadsföring.
- Förbättra gemensamma utomrättsliga förfaranden.
- Utveckling av och stöd till insatser som syftar till att underlätta möjligheterna till rättslig prövning.
- Insatser för att bedöma de särskilda riskerna och potentiella fördelarna för konsumenterna i informations-samhället, inbegripet pilotprojekt för att upprätta gränsöverskridande system för tvistlösning som är tillämpliga på elektronisk handel och on-line-avtal.
- Insatser för att främja dataskydd och skydd för privatlivet, inbegripet skydd för minderåriga.

3. Konsumentutbildning och konsumentupplysning

- Förbättra informationen till konsumenterna om deras rättigheter och möjligheter att tillvarata dem samt öka medvetenheten om säkerhetsaspekter hos tillverkare och konsumenterna när det gäller varor och tjänster.
- Öka konsumenternas medvetenhet om behovet av hållbara produktions- och konsumtionsmönster.
- Förbättra konsumentupplysningen om egenskaper hos vissa varor eller tjänster, framför allt genom jämförande testning.
- Utveckla konsumentutbildningen, bland annat i skolor.
- Utveckling av och stöd till gemenskapscentrum som ger information och råd till konsumenterna som handlar över nationsgränserna inom gemenskapen.

4. Främjande och representation av konsumentintressen

- Förstärka representation av konsumenternas intressen på gemenskapsnivå och på internationell nivå.
 - Stödja konsumentorganisationer i medlemsstaterna, särskilt om deras medel är begränsade.
 - Främja och samordna konsumenters medverkan i standardiseringsarbetet på gemenskapsnivå.
 - Främja hållbara konsumtionsmönster, särskilt miljövänliga sådana, genom pilotprojekt.
-